

IV Ogólnopolska Konferencja
Dydaktyki Akademickiej
Ideatorium

ZESZYT STRESZCZEŃ

IV Ogólnopolska Konferencja
Dydaktyki Akademickiej
Ideatorium

Organizatorzy

Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego
Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego

Komitet Organizacyjny

Dr hab. prof. UG Joanna Mytnik (*przewodnicząca*)

Dr Wojciech Glac (*wiceprzewodniczący*)

Dr hab. prof. UG Piotr Rutkowski

Dr Iwona Majcher

Mgr Elżbieta Grochocka

Mgr Natalia Olędrzyńska

Mgr Katarzyna Wszalek-Rożek

Mgr Arkadiusz Działoszewski

Patronaty

JM Rektor Uniwersytetu Gdańskiego, Prof. dr hab. Bernard Lammek

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

e-mentor

STRESZCZENIA REFERATÓW

*Streszczenia uszeregowano wg kolejności alfabetycznej
nazwisk pierwszych autorów.*

Kompetencje miękkie w centrum uwagi

Mariusz Bąberski, Jarosław Kosyra, Anita Zarzycka

Uczelnia Łazarzkiego w Warszawie

Metodyka Studiów i Badań to przedmiot akademicki tworzony przez interdyscyplinarny zespół w składzie: dr Anita Zarzycka Prodziekan ds. Dydaktyki, Mariusz Bąberski - praktyk biznesu oraz Jarosław Kosyra - student. Jest jedynym, tak budowanym, dwusemestralnym przedmiotem akademickim w Polsce w całości poświęconym kształtowaniu u studentów kompetencji miękkich. Pierwszy semestr to przede wszystkim praca w grupie i integracja studentów obydwu wydziałów. Studenci w losowo wybranych grupach (w każdej grupie znajduje się przynajmniej jeden obcokrajowiec, jeden przyszły prawnik i jeden student kierunku ekonomicznego) podejmują się stworzenia własnego biznesu. Podczas zajęć wykorzystywana jest metoda kanwy Osterwaldera. Zespoły otrzymują różnorodne zadania od zrobienia sobie wspólnego zdjęcia gdzieś poza uczelnią, po przydzielenie ról w grupie, wymyślenie Persony i zaprezentowanie swojego pomysłu na biznes przed kamerą. Semestr podsumowuje uroczysta gala, podczas której najlepsze zespoły prezentują swoje pomysły przed jury złożonym z przedstawicieli biznesu, AIP, aniołów biznesu, łowców talentów z różnych instytucji oraz władz uczelni. Drugi semestr jest podzielony na cztery moduły, każdy prowadzony przez inną osobę: (1) Praca w grupach - część domykająca cykl Kolba - wykorzystuje doświadczenia studentów z pierwszego semestru. (2) Poszukiwanie Źródeł - Moduł prowadzony przez zespół biblioteki podczas którego studenci opanowują zasady korzystania z różnorodnych źródeł danych oraz uczą się robienia prawidłowych przypisów i bibliografii. (3) Przyswajanie wiedzy - Studenci poznają efektywne techniki notowania i robienia mapy myśli. Tworzą portfolio podsumowujące pracę z całego roku nauki. (4) Rozwój osobisty - studenci uczą się jak prawidłowo sporządzać CV oraz przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej. Drugi semestr jest zgrywalizowany i ma fabułę opartą na scenariuszu „Wirus G7UP0T4”. Za zadania i obecności studenci otrzymują fiołki z elementami szczepionki której aktywowanie na koniec semestru jest warunkiem zaliczenia przedmiotu i chroni przed atakiem wirusa.

Koncepcja wsparcia rozwoju dydaktycznego nauczycieli akademickich w AGH

Agnieszka Chrząszcz, Beata Tworzewska-Pozłutko, Karolina Grodecka

Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie

Autorki przedstawią założenia modelu szkoleń realizowanego w AGH od 2012, który uwzględnia autonomię wykładowców, specyfikę przedmiotową i osobowościową oraz kładzie nacisk na nowoczesne podejścia dydaktyczne. Osią wystąpienia będą doświadczenia z realizacji wsparcia dla nauczycieli akademickich na przestrzeni ostatnich czterech lat. Proces doskonalenia umiejętności zbudowany został w oparciu o założenia równowagi pomiędzy doskonaleniem umiejętności czysto operacyjnych (technicznych), a rozwijaniem umiejętności dydaktycznych. Punktem wyjścia do zaprojektowania wsparcia było zachowanie samodzielności nauczycieli akademickich w procesie projektowania przez nich zajęć wspomaganych nowoczesnymi technologiami. Zaproponowana oferta szkoleniowa i doradcza uwzględnia z jednej strony zarówno wymogi prawno-formalne i istniejącą praktykę, z drugiej zaś proponuje innowacyjne rozwiązania. Koncepcja niewielkich klocków - modułów, z których nauczyciele akademicy konstruują swój warsztat dydaktyka okazała się być pomocna w budowaniu umiejętności na styku technologii i dydaktyki. Szkolenia projektowane w oparciu o efekty, warsztatowe formy pracy połączone z praktyką i natychmiastowym wdrażaniem umiejętności pozwalają pracownikom na samodzielne projektowanie angażujących zajęć online.

Elementy fenomenologicznego treningu kreatywności dla studentów

Monika Chylińska

Katolicki Uniwersytet Lubelski

Korzystając zarówno z własnego doświadczenia w prowadzeniu warsztatów twórczego myślenia dla studentów, jak i ze swojej wiedzy filozoficznej z zakresu fenomenologii, chciałabym podzielić się z Państwem pewnym dydaktycznym odkryciem, które nazwałabym „fenomenologicznym treningiem kreatywności”. Chcę mianowicie wykazać, że dzięki połączeniu ze sobą metodyki treningów twórczego myślenia z metodą fenomenologiczną (na którą składają się m.in. wariacja imaginatywna czy redukcja transcendentálna) możemy skonstruować takie narzędzie dydaktyczne, które będzie niezwykle pomocne w rozbudzaniu czystej ciekawości poznawczej naszych uczniów i studentów. Zdajemy bowiem sobie najpewniej sprawę z tego, jak cenna jest z perspektywy uczenia możliwość przeżycia przez naszych słuchaczy zdziwienia przedmiotem prowadzonych przez nas zajęć czy badań własnych. Od fenomenologów możemy się zaś dowiedzieć, że w doświadczeniu zdziwienia światem przeszkadzają nam m.in. nasze schematyczne sposoby myślenia czy pewne utarte sposoby patrzenia i oczekiwania wobec rzeczywistości; otóż - ich zdaniem - "automatycznie wprojektujemy naszą wcześniej zdobytą wiedzę w przedmiot" [zob. M. Bocheński, *Współczesne metody myślenia*, 1992]. Z kolei teoretycy i trenerzy kreatywności proponują nam wiele stosunkowo prostych (prostszych z pewnością niż sama metoda fenomenologiczna!) i bardzo atrakcyjnych dydaktycznie technik mających na celu zarówno przewyciężenie ukrytych fiksacji mentalnych, jak i rozbudzenie ciekawości poznawczej słuchaczy. Wiele z tych technik miałam szansę przetestować na własnych zajęciach z twórczego myślenia prowadzonych dla studentów II roku kognitywistyki KUL. Test wypadł pozytywnie: studenci przejawiali bowiem w trakcie zajęć liczne oznaki zaciekawienia i zadziwienia przedmiotem zajęć. Stąd też chciałabym w trakcie własnych 10 minut zaprezentować Państwu - przede wszystkim - wybrane ćwiczenia, które najchętniej nazwałabym właśnie elementami fenomenologicznego treningu kreatywności.

Nauka w puszcze: od inspiracji do dydaktyki

Stanisław Czachorowski

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

W laboratoriach często zapominamy, że podstawowym przyrządem badawczym jest nasz mózg. Metoda naukowa poznawania świata przyczyniła się do znaczącego postępu technologicznego i rozwoju cywilizacji. Ale na czym ona polega? Co to jest nauka? Czynności, które wykonują naukowcy w czasie swojej pracy? Filozofowie od dawna się na tym zastawiają i próbują dociec istoty poznania naukowego. Na uniwersytetach uczymy metody naukowej. Jak pokazać czym jest nauka? Jedną z możliwości jest edukacyjna zabawa w odgadywanie tego, co jest w puszcze, obserwując siebie samego w tym procesie. O jakości dydaktyki decydują też emocje, zarówno studenta jak i wykładowcy. W pracy dydaktycznej powielenie tego samego ćwiczenia przez kilka tak powoduje znużenie wykładowcy jak i zanik entuzjazmu. Na uniwersytecie remedium przez nudą i rutyną jest autentyczne uczestnictwo w nauce i pokazywanie nowych wyników badań. Dotyczy to także nowych form dydaktycznych. Celem nowej formy „nauka w puszcze” było zwiększenie motywacji do pracy oraz ukazanie istoty metody naukowej poprzez krótki eksperyment (2 spotkania). Drugim celem było opracowanie oferty edukacji pozaformalnej (współpraca ze szkołami i uniwersytetami trzeciego wieku). W 2014 r., w czasie konferencji w CN Kopernik, uczestniczyłem w zajęciach pt. „Nauka w puszcze”. Pomysł zmodyfikowałem, rozbudowując do całego procesu badawczego, łącznie z pisaniem raportu elementami dyskusji, i przećwiczyłem ze studentami zarówno na studiach licencjackich i magisterskich. Potem wykorzystałem na zajęciach z młodzieżą szkolną w trakcie Olsztyńskich Dni Nauki (wrzesień 2015). Refleksje i spostrzeżenia pozwoliły na kolejne modyfikacje i udoskonalenia, wykorzystane w zajęciach w roku 2015/16. Efekty mierzyłem za pomocą anonimowej ankiety (Czy zrozumiałe był cel i sens tego ćwiczenia? Czy forma ćwiczenia była poważna? Czy rozumiałam na czy polega proces naukowy w czasie realizacji tego ćwiczenia?), obserwacji w trakcie zajęć, jakości opracowanych sprawozdań.

Zaangażuj się w uczenie – lekcja na platformie Moodle

Karolina Grodecka, Beata Tworzewska-Pozłutko, Agnieszka Chrząszcz

Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie

Autorki zaprezentują założenia metodyczne związane z projektowaniem kursu e-learningowego bazującego na jednej z aktywności platformy Moodle - lekcji. Wykażą, że ten element struktury kursu może być efektywnym dydaktycznym zasobem, pozwalającym na realizację złożonych celów uczenia się. W wystąpieniu autorki zaprezentują także wyniki ankiety ewaluacyjnej kursów online, które jednoznacznie wskazują na skuteczność omówionych założeń metodycznych. Lekcja na platformie Moodle, często kojarzona z linearną ścieżką uczenia się i biernym odbiorem, w praktyce pozwala na projektowanie angażującego procesu nauki. Autorki zwrócą uwagę i zilustrują przykładami te elementy w lekcji, które decydują o jej skuteczności. Zostanie omówiona rola pytań problemowych. Dla osoby uczącej się samodzielnie na kursie online, pytania są ważnym momentem w procesie nauki, dającym okazję do faktycznego przetworzenia informacji zawartych w lekcji i natychmiastowego sprawdzenia stopnia ich zrozumienia lub zapamiętania. Autorki zwrócą uwagę na dużą elastyczność w budowie pytań w lekcji, która pozwala na tworzenie zróżnicowanych, a dzięki temu angażujących, aktywności online w

Zastosowanie m-learningu w kształceniu studentów Położnictwa Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

Agnieszka Iwan, Ewa Dmoch-Gajzlerska

Warszawski Uniwersytet Medyczny

Dostępność do nowoczesnych urządzeń mobilnych w Polsce jest coraz większa. Według „Informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju” opracowanej przez GUS za I kwartał 2016 roku na 100 mieszkańców przypada 147,1 abonamentów telefonii komórkowej. Operatorzy sieci komórkowych przedstawiają coraz bardziej konkurencyjne oferty dostępu do Internetu co umożliwia praktycznie nieograniczony dostęp do zasobów w sieci z poziomu urządzeń mobilnych. Również uczelnie wyższe dostrzegają konieczność budowania infrastruktury informatycznej, dzięki której studenci mogą korzystać z sieci Wi-Fi na terenie kampusu akademickiego. Wyżej wymienione czynniki umożliwiają zastosowanie m-learningu podczas zajęć dydaktycznych. Celem pracy jest przedstawienie opinii studentów na temat zastosowania metody m-learningu w kształceniu. W badaniu wzięli udział studenci kierunku: Położnictwo na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym. Zajęcia z wykorzystaniem m-learningu odbywały się od stycznia do kwietnia 2016 roku. Podczas kształcenia zastosowano aplikację Nearpod, dzięki której można było pracować podczas sesji na żywo w trakcie trwania zajęć oraz poza uczelnią, w trybie pracy domowej. Studenci uznali metodę m-learningową za ciekawą formę kształcenia. Podkreślali fakt łatwości obsługi, szybkości sprawdzenia wiedzy oraz zapamiętywania, a także możliwość powtórzenia materiału przed egzaminem. Jednakże pojawiały się trudności związane z działaniem samej aplikacji oraz ograniczeniami technicznymi urządzeń mobilnych posiadanych przez studentów. Umiejętne wkomponowanie m-learningu w proces dydaktyczny może pozytywnie wpływać na efekty kształcenia. Konieczne jest doskonalenie aplikacji, tak aby mogło z niej korzystać jak największe grono studentów.

Prospekt pracy badawczej, czyli jak zaplanować i zaprezentować swój pomysł

Anna Jaroń

TRSG

Przed przystąpieniem do pracy warto ją dobrze zaplanować. Naukowcy często tworzą plan pracy, w którym zamieszczają najważniejsze myśli swojej przyszłej publikacji. Prowadząc seminarium licencjackie czy magisterskie często zalecamy, aby studenci sporządzili najpierw spis treści, napisali pierwszy rozdział pracy. Ale czy to wystarczy? Czy dobre usystematyzowanie myśli, dobór literatury są wystarczające do efektywnego przystąpienia do pisania? Planując pracę badawczą ze studentami dobrze jest nie tylko skupić się na samym pisaniu, ale też umiejętnie określić kolejne etapy podejmowanych działań, rozplanować je w czasie, a dopiero później przystąpić do „przelania na papier” swoich myśli. Czy plan pracy może zmieniać się w czasie? Jak sobie radzić z pojawiającymi się nowymi elementami pracy studenta-badacza? Na te i inne pytania dotyczące organizacji pracy odpowiemy podczas prezentacji pokazującej jak tworzyć prospekty pracy badawczej. Prospekt jest narzędziem przydatnym do planowania pracy studentów na seminariach i innych zajęciach, których zaliczenie kończy praca pisemna. Jest to sposób systematyzujący pracę studentów oraz pozwalający wykładowcy na kontrolowanie procesu grupowego, w tym elastyczne dostosowanie i zróżnicowanie tempa pracy w grupie.

Grać każdy może czyli o wykorzystaniu gier i zabaw językowych przy aktywizacji językowej studentów filologii obcych

Olga Jakubiak

Uniwersytet Warszawski

Każdy z nas, nawet w dorosłym życiu, ma w sobie odrobinę dziecka. Jednym z elementów takiego uczucia jest fakt, że niezależnie od wieku lubimy się bawić, odkrywać nowe zjawiska czy mechanizmy w lekki, zabawny sposób, nie przeciążając naszej psychiki, a jednocześnie stymulując nasz aparat poznawczy. Są motywujące, pomagają w odkryciu nowych zjawisk lub też powtórzeniu określonego materiału. Ponadto gry są przydatne w wypracowywaniu kompetencji społecznych, takich jak współdziałanie w grupie, przyjmowanie różnych ról, koordynacja działań, wypracowanie strategii poznawczych. Zaproponowane wystąpienie wychodzi właśnie z takiego założenia i proponuje garść dobrych praktyk związanych z wykorzystaniem gier i zabaw językowych w nauczaniu akademickim na zajęciach z praktycznej nauki języka obcego na kierunkach filologicznych. Niektóre z nich są bardziej standardowe i popularne, takie jak Pictionary, Scrabble czy Taboo, lecz większość są to propozycje autorskie gier, które powstają spontanicznie w toku zajęć i odpowiadają określonym potrzebom komunikacyjnym w zakresie omawianej tematyki. Są jednak na tyle uniwersalne, że mogą być również zaadaptowane do jakiegokolwiek innego zagadnienia językowego czy gramatycznego.

Sukces nauczyciela akademickiego i jego uwarunkowania

Katarzyna Kaczmarek

Uniwersytet Opolski

Większość doktorantów nie posiada przygotowania pedagogicznego oraz warsztatu dydaktycznego, dlatego ważne jest aby przed pierwszymi zajęciami, jakie przyjdzie im prowadzić, zapoznali się z wiedzą, o tym, co warunkuje sukces nauczyciela akademickiego. Chciałabym, aby moje wystąpienie mogło stanowić swego rodzaju „oparcie” dla innych doktorantów, którzy będą po raz pierwszy mieli możliwość uczyć innych. Postaram się stworzyć obraz „idealnego” nauczyciela akademickiego, ponieważ „ideał służy do tego, aby wyprowadzić z niego na drodze myślowej konkretne cele i zadania”. Zaprezentowany ideał będzie mógł być „wzorem osobowym, który dostarcza nam konkretnego materiału do naśladowania” (H. Muszyński, *Ideał i cele wychowania*, Warszawa 1974). Moim zdaniem o sukcesie nauczyciela akademickiego można mówić, gdy jego studenci będą chcieli z nim współpracować; będą widzieli w nim swojego mentora, będzie dla nich oparciem podczas ich pracy naukowej ; to właśnie z nim będą chcieli się dzielić swoimi osiągnięciami. Aby tak było, nauczyciel akademicki powinien wyróżniać się zespołem pewnych cech i wartości, które zaprezentuje podczas wystąpienia. Próba stworzenia „profesora idealnego” powstała w oparciu o literaturę oraz moje własne refleksje.

Student jako źródło zasobów intelektualnych – spojrzenie z perspektywy pracy tutorskiej

Beata Karpińska-Musiał

Uniwersytet Gdański

Wystąpienie będzie bazować na refleksji towarzyszącej zrealizowaniu projektu wdrożeń edukacji spersonalizowanej, prowadzonej w formie indywidualnych tutoriali akademickich w ramach zakończonego w maju 2016 roku Projektu IQ ("W trosce o jakość w ilości") afiliowanego przy Wydziale Filologicznym UG. Autorka podzieli się wybranymi z całego ogromu materiału badawczego refleksjami i wypowiedziami uczestników projektu, z których wyłonił się zupełnie nowy, unikalny obraz autentycznego, intelektualnie i poznawczo inspirującego kształcenia, opartego przede wszystkim na obudzonym potencjale studenta i życzliwym wsparciu tutora. Poza przybliżeniem niektórych aspektów takiego dialogu od strony metodyczno-strukturalnej, zasygnalizowane zostaną też potencjalne rozwiązania, które mogłyby uprawomocnić tego typu działania edukacyjne w uczelni w ramach instytucjonalnego systemu. Rozwiązania te płyną od samych studentów oraz nauczycieli i wydają się być całkiem realne, mimo wysokiej kosztowności takiego procesu nauki. W Projekcie IQ tutorzy wynagradzani byli z budżetu projektu, jednak postaram się pokazać, na co wskazali badani przeze mnie przy okazji tego doświadczenia tutorzy i studenci, myśląc o rozwiązaniach systemowych.

Niestampowe kształcenie umiejętności komunikacyjnych i interpersonalnych przyszłych infobrokerów

Marcin Karwowski

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Autor przedstawi projekt dwóch uzupełniających się kursów dla słuchaczy studiów podyplomowych z infobrokerstwa i zarządzania informacją. Podzieli się założeniami scenariuszy oraz niestampową metodologią pracy z uczestnikami kursów. Pokaże, jak wykorzystać gadżety i gry szkoleniowe w kształceniu umiejętności komunikacyjnych i interpersonalnych. Na zakończenie podzieli się wynikami autooceny postępów wykonanej przez studentów infobrokerstwa i zarządzania informacją.

Przygotowanie studentów do wejścia na rynek pracy – kurs "Absolwent"

Iwona Maciejowska

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Losy dzisiejszych młodych absolwentów szkół wyższych znacząco różnią się od ich rodziców, czy starszych kolegów, i to z wielu powodów. Przede wszystkim zmienił się rynek pracy. Obecnie wymaga on od absolwentów uczelni nie tylko wiedzy i umiejętności kierunkowych, ale także rozwiniętych kompetencji społecznych, a w niektórych przypadkach tzw. umiejętności miękkie są nawet ważniejsze od twardych. Po drugie zmienił się proces rekrutacji, wszystkim zależy na takiej selekcji aplikantów, by nowoprzyjęty pracownik jak najszybciej stał się dla firmy opłacalny tzn. właściwie wykonywał powierzone lub podjęte samodzielnie zadania. To już nie tylko analiza dokumentów i rozmowa kwalifikacyjna dają rekruterom obraz osoby starającej się o pracę, ale także przykład testy czy centra oceny. Jednocześnie można stwierdzić, że wielu studentów często wyobraża sobie swoją karierę zawodową bardzo tradycyjnie i raczej wąsko np. „Skończę chemię, będę pracować w laboratorium.”, jeśli w ogóle się nad tym zastanawiają. Stąd też potrzebne jest im wsparcie w tym zakresie. W roku 2001, po raz pierwszy na Uniwersytecie Jagiellońskim (Wydział Chemii) wprowadzono przedmiot pt. „Absolwent na rynku pracy”. Obecnie w ofercie UJ istnieje ok. 10 tego typu kursów. Jego celem jest przygotowanie studentów ostatnich lat wszystkich stopni kształcenia do poruszania się na rynku pracy, nie tylko nabycie umiejętności radzenia sobie absolwenta z procedurą rekrutacyjną, ale także planowanie ścieżki rozwoju. Zajęcia mają formę warsztatową, studenci nie tylko ćwiczą w praktyce przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, czy rozmowy kwalifikacyjne, ale także analizują przypadki, uczestniczą w grach i symulacjach. W trakcie prezentacji zostaną przedstawione zarówno metody kształcenia stosowane na tym kursie, jak i analiza potrzeb studentów - z czym mają oni największe trudności i jak można temu zaradzić.

Zastosowanie technik twórczego rozwiązywania problemów w doskonaleniu prac projektowych studentów

Patrycja Mizera-Pęczek

Uniwersytet Łódzki

W ostatnich latach coraz częściej zwraca się uwagę na konieczność rozpoznawania dyspozycji twórczych studentów oraz doskonalenia twórczości w procesie nauczania. Nauczyciele akademicki stają przed dylematem wyboru metod i technik nauczania spośród tych, które mają wzbogacać twórczość studentów. Wydaje się jednak, że aby wdrażać ideę nauczania twórczości w szkole wyższej, konieczne jest włączenie problematyki praktycznego stosowania metod heurystycznych do treści kształcenia w programach studiów. Niestety, z przyczyn ograniczonych zasobów, tego typu praktyki są rzadko stosowane. Z doświadczeń zawodowych autorki wystąpienia wynika, że w obszarze nauk o zarządzaniu zasobami ludzkimi można z powodzeniem wprowadzać elementy treningów twórczości do treści nauczania wielu przedmiotów kierunkowych dotyczących rekrutacji, selekcji, oceniania, rozwoju zasobów ludzkich, doskonalenia umiejętności interpersonalnych czy kierowniczych. Celem wystąpienia będzie zatem zaprezentowanie jednej z metod twórczego rozwiązywania problemów w doskonaleniu prac projektowych studentów kierunku Zarządzanie Zasobami Ludzkimi. W pierwszej części autorka zaprezentuje istotę prac projektowych, które realizowali studenci drugiego roku studiów licencjackich w ramach ćwiczeń z przedmiotu "Rozwój i szkolenie". Następnie autorka omówi ćwiczenie pt. "Opowiadki tabloidów" (K. J. Szmidt, Trening kreatywności. Podręcznik dla Pedagogów, Psychologów i Trenerów Grupowych, Wyd. Helion, Gliwice 2013, s. 248), które zastosowała w pracy dydaktycznej ze studentami. Wystąpienie zostanie zakończone przeglądem egzemplifikacji (rezultatów działań twórczych studentów).

Webquesty jako metoda pracy dydaktycznej ze studentami rozwijająca ich kompetencje tworzenia projektów edukacyjnych

Joanna Sikorska

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

W rozwijaniu własnej aktywności studentów pozwalającej realizować zakładane w ramach konwersatoriów i laboratoriów efekty kształcenia można wykorzystać m.in. Webquest, który jest efektywną metodą nauczania zorientowaną na samodzielne zdobywanie wiedzy przez studenta. Głównym źródłem informacji, z którym student pracuje jest cała sieć Internet. Efektywność tej metody związana jest nie tylko z możliwością osiągnięcia efektów kształcenia w obszarze wiedzy i umiejętności, ale także kompetencji społecznych. Przemyślana realizacja działań umożliwia bowiem tworzenie projektów wymagających kooperacji i współdziałania oraz aktywności każdego ze studentów.

Gra rekrutacyjna – system wspierający wybór kierunku studiów

Maciej Słomczyński

Uniwersytet Warszawski

W opinii kandydatów na studia wybór ścieżki edukacyjnej po szkole średniej można porównać z próbą zaspokojenia potrzeb kulinarnych w hipermarkecie pełnym nieznanymi produktami - wiele z nich przyciąga atrakcyjnym opakowaniem, ale wybór tylko jednego z nich bez możliwości degustacji jest obciążony ogromnym ryzykiem. Trudność w podjęciu tej decyzji warunkowana jest też przez dynamikę rynku pracy, względem której aktualna oferta edukacyjna na poziomie zawodowym zwykle posiada status nieadekwatności jeszcze przed ukończeniem studiów. Z kolei profile ogólnokształcące, stawiane w opozycji do praktycznych, traktowane są w kategoriach kunktacji - strategicznego zwlekania z nadzieją na krystalizację tożsamości w okresie późniejszej adolescencji. Zróżnicowanie oferty szkolnictwa wyższego oraz niezadowolający poziom szkolnych usług doradczych często prowadzi do nietrafnego wyboru kierunku studiów. W konsekwencji obie strony procesu kształcenia odczuwają rosnącą frustrację, która prowadzi studentów do minimalizacji wysiłku czy rezygnacji ze studiów, a nauczycieli akademickich do wypalenia zawodowego. Trudno bowiem realizować spójny i efektywny proces dydaktyczny w grupie osób z przeróżnymi strategiami uczenia się (nieukierunkowaną, reprodukcyjną, ukierunkowaną na praktykę oraz ukierunkowaną na znaczenie). Na podstawie wywiadów z osobami, które w trakcie badania stały przed wyborem ścieżki edukacyjnej, opracowano założenia systemu wspierającego wybór specjalności dzięki personalizacji oferty danej uczelni na podstawie wyników dedykowanej gry doradczej (preselekcja oferty). Zaproponowane rozwiązanie oprócz funkcji doradczej może wspomóc analizę predyspozycji i oczekiwań potencjalnych kandydatów na etapie projektowania nowych specjalności. Autor referatu dostrzega zasadność wprowadzenia elementów systemowego doradztwa na poziomie uczelnianym mając na uwadze nie tylko trafne wybory samych kandydatów, ale i jakość nauczania.

Coachingowy styl komunikowania się ze studentami a efektywność ich pracy

Wioletta Suszek-Masłowska

Akademia Morska w Gdyni

Coraz częściej obserwuje się przeniesienie, potwierdzonych już sukcesami doświadczeń biznesu w zakresie stosowania coachingu, na grunt uczelni wyższych, świadczących usługi w obszarze kształcenia akademickiego. W obszarze tym coaching otwiera nowe możliwości zarówno w zakresie efektywnej komunikacji w relacji nauczyciel akademicki - student, zarządzania rozwojem osobistym kadry naukowo - dydaktycznej oraz kształtowania relacji obsługa administracyjna - student. Celem prezentacji jest omówienie możliwości zastosowania metody coachingu w relacji nauczyciel akademicki - student oraz w kształtowaniu u studentów kluczowych kompetencji na rynku pracy, na przykładzie realizowanego na WPiT AMG projektu Academic Coaching Center. Ta oryginalna, choć nadal w Polsce rzadko spotykana w uczelniach wyższych, forma wsparcia dedykowana społeczności akademickiej dotyczy zarówno: (i) wsparcia studentów i doktorantów podczas toku studiów zorientowanego na rezultaty oraz rozwój ich samoświadomości, aby mogli w sposób efektywny wykorzystywać swój potencjał oraz pokierować własnym rozwojem osobistym i karierą zawodową, (ii) wsparcia nauczycieli akademickich w efektywnym wykorzystaniu potencjału intelektualnego, zarządzaniu własnym rozwojem naukowym i podniesieniu sprawności dydaktycznych oraz efektywności komercjalizacji wiedzy, (iii) wsparcia pozostałych pracowników uczelni ukierunkowanego na rozwój umiejętności w zakresie komunikowania się, zarządzania czasem pracy, planowania i efektywnego wykonywania zadań. Podczas prezentacji przybliżone zostaną przykłady zastosowania coachingu jako efektywnej metody pracy indywidualnej i zespołowej ze studentami podczas seminariów.

I wilk syty i owca cała – tutorial doktorancki na studiach filologicznych jako dodatkowa forma zdobywania i ugruntowania wiedzy

Joanna Szczęk

Uniwersytet Wrocławski

W związku z obniżającą się kompetencją językową studentów przyjmowanych na studia filologiczne - filologię germańską - w Instytucie Filologii Germańskiej został uruchomiony od roku akademickiego 2013/2014 tutorial doktorancki dla studentów. Zajęcia w ramach tutorialu prowadzone są przez doktorantów i przeznaczone dla studentów, których kompetencja językowa jest bardzo niska. Celem tutorialu jest wyrównanie braków oraz ugruntowanie wiedzy językowej. Dla studentów uczęszczanie na tutorial jest dobrowolne, w odniesieniu do doktorantów ma charakter wolontaryjny, umożliwia jednak zdobycie pierwszych doświadczeń w pracy dydaktycznej na wyższej uczelni. Celem prezentacji jest przedstawienie zasad funkcjonowania tutorialu doktoranckiego oraz efektów tego typu zajęć oferowanych studentom.

Problem-based learning w szkoleniach ONL, czyli o uczeniu się aktywnym i we współpracy

Anna Wach-Kąkolewicz

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

W dydaktyce akademickiej na całym świecie obserwuje się wyraźny zwrot w kierunku zmiany paradygmatycznej wyrażającej się w formule „przejdźcie od nauczania do uczenia się” (the shift from teaching to learning), czego konsekwencją jest projektowanie sytuacji dydaktycznych opartych na aktywności i współpracy, dzięki której uczący się ma szansę na konstruowanie i dekonstruowanie swoich indywidualnych struktur poznawczych. Przejście od behawioryzmu w kierunku koncepcji poznawczych i humanistycznych spowodowało, iż uczenie się definiowane jest jako rozwiązywanie problemów, poszukiwanie i odkrywanie, konstruowanie i dekonstruowanie indywidualnych struktur poznawczych na drodze aktywnego eksplorowania w interakcji społecznej. Przedefiniowana zostaje także rola nauczyciela jako projektanta ciekawych sytuacji dydaktycznych, facilitatora, osoby wspierającej i motywującej. Celem wystąpienia jest zaprezentowanie metody PBL (problem-based learning), wyzwalającej aktywność i współpracę uczących się w szkoleniach e-learningowych ONL (Open Networked Learning), organizowanych przez konsorcjum trzech szwedzkich uczelni Karolinska Institutet, Lund University oraz Linnaeus University dla międzynarodowej grupy nauczycieli akademickich. W trakcie wystąpienia zamierzam przybliżyć metodę PBL, a także narzędzia i usługi Sieci, które wspierają zaangażowanie, uczenie się aktywne i we współpracy. Moim celem jest także omówienie roli i zadań obu stron procesu kształcenia: uczących się i nauczycieli, ilustrując je wieloma przykładami oraz uzupełniając osobistymi doświadczeniami jako uczestnika i moderatora szkoleń ONL. Prezentowane studium przypadku jest bardzo interesującym przykładem prowadzenia zajęć zgodnie z najnowszymi trendami pedagogicznymi, może stanowić źródło inspiracji dla nauczycieli chcących wykorzystać metodę PBL zarówno na tradycyjnych zajęciach, jak i w środowisku wirtualnym.

STRESZCZENIA PLAKATÓW

*Streszczenia uszeregowano wg kolejności alfabetycznej
nazwisk pierwszych autorów.*

Wejściówka czy wyjściówka – co wybrać?

Małgorzata Bohdanowicz, Sylwia Zielińska, Klaudia Milewska, Olga Rodzik

Uniwersytet Gdański

„Wejściówka” to forma sprawdzenia wiedzy studenta przed rozpoczęciem lub w przypadku „wyjściówki” - po zakończeniu wykonywania danego ćwiczenia. Oba typy zaliczenia różnią się czasem, kiedy jest przeprowadzane sprawdzenie wiadomości studenta. Na większości ćwiczeń laboratoryjnych studenci są zobowiązani do napisania „wejściówki”, której pozytywna ocena skutkuje dopuszczeniem do uczestnictwa w zajęciach i ich zaliczenia. Odbywająca się pod koniec ćwiczeń „wyjściówka” omija procedurę dopuszczenia do uczestnictwa w nich, a zaliczenie jest zależne od oceny na „wyjściówce”. Pisanie „wejściówki” ma głównie za zadanie sprawdzić czy student przygotował się należycie do danego ćwiczenia oraz czy zapoznał się z jego tematyką. „Wyjściówka” weryfikuje czy student zdobył wiedzę podczas wykonywania ćwiczenia. Ćwiczenia laboratoryjne na Wydziale Biologii Uniwersytetu Gdańskiego są zajęciami, podczas których studenci uczą się manualnych form posługiwania się podstawowymi narzędziami laboratoryjnymi. Podczas zajęć praktycznych przedstawiane są różnorodne metody, dzięki którym możliwe jest wykonanie skomplikowanych zadań, między innymi z zakresu biologii molekularnej. W trakcie ćwiczeń laboratoryjnych, studenci mają za zadanie przenieść gen oporności na antybiotyk z jednego szczepu bakterii do drugiego. Każde ćwiczenie stanowi jeden z etapów tego procesu, a całość składa się na klonowanie danego fragmentu DNA. Studenci zanim przejdą do praktycznego wykonywania ćwiczenia laboratoryjnego są zobowiązani do napisania „wejściówki” lub „wyjściówki” z danego tematu. Podczas ćwiczeń z biologii molekularnej przeważająca część tematów zajęć laboratoryjnych jest zupełnie nowa dla studentów. W tej sytuacji zastanawiającym jest czy „wejściówka”, a może „wyjściówka” jest adekwatnym sposobem sprawdzenia stanu wiedzy studenta z danego tematu ćwiczeń laboratoryjnych.

Edukacja bez granic – czyli kształcenie przez internet

Joanna Chmura

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Rozwój społeczeństwa informacyjnego oraz gospodarki opartej na wiedzy wymusza szereg zmian, które wymagają podjęcia pewnych działań w nowoczesnym kształceniu. Nowe trendy w edukacji związane głównie z rozwojem technologii informatycznych nie są podyktowane jedynie modą, czy też chęcią uatrakcyjnienia zajęć, lecz koniecznością XXI wieku. Nowoczesne technologie informatyczne pozwalają na prowadzenie kształcenia na odległość. Ta forma edukacji spotyka się często z pozytywnym przyjęciem przez studentów, głównie dlatego, że oferuje elastyczny dostęp do wyższego wykształcenia. Jest to ważne szczególnie dla tych osób, dla których podjęcie studiów w tradycyjnej formie częstokroć jest bardzo trudne czy też niemożliwe. Dlatego można stwierdzić, że kształcenie na odległość przełamuje pewne stereotypy i bariery dotyczące głównie procesu przekazywania wiedzy.

Błędne przekonania w życiu codziennym – projekty studenckie i ocenianie kształtujące na zajęciach z Podstaw Dydaktyki dla Nauczycieli

Marcin M. Chrzanowski, Joanna Lilpop

Uniwersytet Warszawski

Celem pracy było z jednej strony praktyczne zapoznanie studentów - przyszłych nauczycieli z tematyką błędnych przekonań w nauczaniu (ang. misconceptions) w postaci projektu badawczego, a z drugiej - alternatywnymi do oceniania sumującego - metodami oceny pracy uczniów. Podstawy Dydaktyki dla Nauczycieli to przedmiot realizowany w ramach bloku pedagogicznego na Wydziale Biologii Uniwersytetu Warszawskiego przeznaczony dla studentów studiów I stopnia. W roku akademickim 2015/2016 studenci poznawali w ujęciu rozszerzonym teorię i praktykę oceniania kształtującego (OK), w tym alternatywne sposoby oceniania pracy uczniów. Na zajęciach wprowadzono rozróżnienie między ocenianiem sumującym i kształtującym oraz omawiano takie aspekty oceniania jak: ocena koleżeńska, samoocena, przekazywanie informacji zwrotnej, motywowanie do zajęć.

Praktyki zawodowe doktorantów i doktorantek jako źródło niepokojów

Natalia Cybort

Uniwersytet Szczeciński

Celem plakatu jest przedstawienie niepokojów, towarzyszących zagadnieniu praktyk zawodowych, do których zobowiązani są studenci i studentki studiów doktoranckich. Niepokoje te dotyczą zarówno samych doktorantów i doktorantki, jak i władze uczelni oraz opiekunów/opiekunki naukowe lub promotorów/promotorki doktorantów i doktorantek. W raporcie Narodowej Izby Kontroli „Kształcenie na studiach doktoranckich” zawarta została informacja o podporządkowaniu praktyk „bieżącym zadaniom dydaktycznym jednostki, zamiast potrzebom wynikającym z programu kształcenia doktoranckiego”. Ta informacja wywołuje niepokój o jakość prowadzonych przez doktorantów i doktorantki w ramach praktyk zajęć dydaktycznych. Ten niepokój o jakość zajęć może odczuwać promotor, opiekun naukowy doktoranta lub doktorantki, władze uczelni, sam prowadzący zajęcia, a także studenci. Dodatkowo pogłębia go natomiast brak wystarczających umiejętności dydaktycznych doktorantów i doktorantek różnych kierunków, na których nie zawsze prowadzone są zajęcia z zakresu dydaktyki akademickiej. Inny niepokój, związany z praktykami zawodowymi na studiach doktoranckich wiąże się z ich możliwym wymiarem godzinowym. Maksymalny wymiar zajęć dydaktycznych to obecnie dziewięćdziesiąt godzin rocznie, choć Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw zakłada zmniejszenie górnego przedziału godzin do sześćdziesięciu rocznie. W kontekście powszechnego łączenia studiów doktoranckich z pracą zawodową duża ilość godzin praktyk zawodowych może być traktowana przez doktorantów i doktorantki jako przeszkoda, nie natomiast jako wyzwanie dla doskonalenia umiejętności dydaktycznych. Wymienione oraz inne niepokoje z pewnością nie pozostają bez wpływu na jakość kształcenia nie tylko na studiach doktoranckich, ale również studiach wyższych w ogóle. Warto więc zagadnieniu praktyk zawodowych doktorantów i doktorantek poświęcić szczególną uwagę.

Kronika Niziołków z Drużyny Lasera (zgrywalizowana autoprezentacja)

Stanisław Czachorowski

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Przedmiot autoprezentacja (prezentacje publiczne) dla studentów biologii i biotechnologii od samego początku był innowacyjny w formie i treści, odbiegając od stereotypów i rutyny akademickiej. Bywały spotkania w kawiarni (zamiast w sali ćwiczeniowej), spotkania na trawniku, poza typowym życiorysem pojawiło się e-portfolio. Wspólnie poszukujemy nowych form wzbudzania zainteresowania i efektywnego komunikowania się (nauczeństwo - nauczyciel i uczeń w jednym, analogicznie jak prosumpcja). W roku akademickim 2014/15, przedmiot zrealizowany został po raz pierwszy w wersji zgrywalizowanej. Wykorzystano Facebook, blog, arkusz Excel (powszechnie dostępne narzędzia, bez specjalistycznej platformy). Na bazie zebranych doświadczeń w roku akademickim (2015/16), po uzupełnieniach, ulepszeniach wprowadzony jest jako stała oferta. Wykłady i referaty mogą być inne, nawet na uniwersytecie. Warto w moim odczuciu poszukiwać nowym metod komunikacji, bardziej dostosowanych do publiczności i aktualnego kontekstu cywilizacyjnego. Nie chodzi tu o zrzucanie tradycyjnych form i metod ale o eksperymentowanie i wzbogacanie akademickich form komunikacji i poznawania świata. Ewidentnym i powszechnym deficytem w kształceniu od przedszkola do uniwersytetu jest przerost rywalizacji i egoizmu oraz deficyt kształcenia umiejętności pracy zespołowej. Grywalizacja ma pomóc kształtować kompetencje pracy zespołowej. "Uczenie się jest najbardziej efektywne, kiedy sprawia radość (przyjemność)". Fabuła zawiera liczne dygresje i odwołania do literatury oraz do biologii (konstrukcja gry umożliwia włączanie się w narrację i rozwijania fabuły, a więc wykorzystania kreatywności studentów). Wykształcony biotechnolog nie samą biotechnologią żyje. Szersze horyzonty kulturalne i hobby pozwalają uniknąć szybkiego wypalenia zawodowego - jest to więc kompetencja długoterminowego funkcjonowania na rynku pracy.

Slow edukacja – od praktyki do teorii i na odwrót...

Szymon Dąbrowski

Akademia Pomorska w Słupsku

Plakat będzie obejmował prezentację ruchu Slow oraz w jego zakresie projekt Slow Education, jako bardzo ciekawy, a zarazem realny pomysł szkoły świadomie upominającej się o obecność sfery aksjologicznej w praktyce edukacyjnej (Honore, 2011a,b). Główną tezą, jest tu rozpoznanie stanu współczesnego szkolnictwa, jako fast school, czyli szkoły pełnej automatyzmów, technologizacji, biurokratyzacji, powierzchownej sfery przekazu wartości, itp. (Holt, 2002). Stan ten można dookreślić za pomocą kilku desygnatów, tj. szybko, unifikująco, globalnie, rutynowo, ilościowo. Projektem alternatywnym wobec dzisiejszego systemu, jest pomysł Slow Education, czyli edukacji opartej na powolności (refleksyjności), uważności (mindfulness) i obecności (bycie „tu i teraz”) (Holt, 2012). Jest to bardzo krytyczna refleksja nad obecną sytuacją szkoły, ujawniająca przede wszystkim szkodliwość trendów dydaktycznych opartych na mitach: obiektywizacji, centralizacji i standaryzacji (por. K lus-Stańska, 2010). To także głośne wołanie o międzyprzedmiotowość i świadomość humanistyczną procesu edukacji, jako sprzeciwie wobec nadmiernej specjalizacji i wąskiego (pragmatycznego) rozumienia kształcenia i wychowania, włącznie z marginalizacją sfery aksjologicznej na rzecz technologicznej (por. Potulicka & Rutkowiak, 2010). Istotne znaczenie w projektowaniu nauczania odgrywają takie kategorie jak: lokalność, regionalność, zaangażowanie społeczne, które muszą unikać polityki poprawności i relatywizacji sfery wartości, podobnie jak, interpretacji redukcyjnych i wąskich, prowadzących do nacjonalizmu lokalnego czy ksenofobi (por. Misiejuk & Nikitorowicz & Sadowski, 2015). Na poziomie praktyki, jest to postulat stosowania strategii pedagogiki (po)wolności, czyli działań ukierunkowanych na łączenie założeń filozofii (po)wolności, z metodami pracy wg. tempa giusto, czyli wewnętrznego i własnego tempa działania, odwołującego się do odpowiedzialności i dojrzałości pedagogicznej (Dąbrowski, 2015).

Konwersatorium – znowu będziemy robili prezentację?

Renata Dudziak

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

W praktyce dydaktycznej Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu wprowadzenie większej liczby modułów wybieralnych dla studentów przełożyło się na szerszą ofertę zajęć realizowanych w formie konwersatoriów. Tego rodzaju zajęcia planowane są w łączności z innymi formami zajęć, np. wykładami, ćwiczeniami, laboratoriami. Głównym założeniem konwersatorium (z łac. rozmównica) jest prowadzenie dyskusji nad określonym zagadnieniem przez studentów i prowadzącego zajęcia (Okoń 2007). Celem takich zajęć jest przede wszystkim poznanie i zrozumienie osiągnięć naukowych i warsztatu ich odkrywania (Goriszowski 2003). Bardzo ważnym elementem konwersatorium jest możliwość wszechstronnej aktywizacji jej uczestników, tak aby mogli oni skutecznie pogłębiać założenia teoretyczne i poznawać ich zastosowania praktyczne. Studenci - uczestnicy zajęć konwersatoryjnych są zarazem ich współtwórcami. Kluczowe dla prawidłowej realizacji zajęć jest ich bardzo dobre przygotowanie. Zagadnienie to zostało przemyślane przez trzydziestu doktorantów Wydziału Biologii UAM. Zwrócili oni uwagę na dobre oraz słabe strony tej formy zajęć dydaktycznych oraz zaproponowali szereg działań podstawowych oraz rozwiązań poszerzających możliwości efektywnej pracy twórców i uczestników konwersatoriów.

Goriszowski W. 2003. Konwersatorium jako element dialogu wykładowcy ze studentami. [w:] Teoria i praktyka kształcenia w dialogu i perspektywie, red. A. Karpińska, Trans Humana, Białystok.
Okoń W. 2007. Nowy słownik pedagogiczny. Wydawnictwo Akademickie „Żak”, Warszawa.

Wykorzystanie systemu Lego Mindstorm® w nauczaniu neuroetologii

Jacek Francikowski, Michał Krzyżowski, Bartosz Baran

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Wiele zachowań przejawianych przez organizmy żywe, które na pozór wydają się proste, na poziomie systemu nerwowego kryją w sobie skomplikowane programy i reguły. Poza prostą obserwacją, przedstawienie ich studentom często nastęcza wiele problemów. Dlatego poszukuje się nowych rozwiązań i pomysłów na nauczanie w zakresie tej tematyki. W ramach przedmiotu "Ekofizjologia i behawioru bezkręgowców" prowadzonego w Katedrze Fizjologii Zwierząt i Ekotoksykologii Uniwersytetu Śląskiego wykorzystano system Lego Mindstorm®. Dzięki systemowi, który pierwotnie przeznaczony był do zabawy w zakresie robotyki, możliwe jest tworzenie i programowanie prostych robotów symulujących zachowania organizmów żywych. System ten umożliwia programowanie i obserwowanie zachowań, takich jak: taksje, eksploracja, unikanie bodźca, strategie eksploracji przestrzeni, regulacja aktywność lokomotorycznej. Z dydaktycznego punktu widzenia szczególnie istotna jest możliwość modyfikacji stworzonych programów oraz testowanie hipotez na temat zachowania. Prowadzone w ten sposób zajęcia cieszyły się dużym zainteresowaniem studentów. Pozwoliły one na aktywizację całej grupy oraz rozwinięcie różnorodnych kompetencji, także tych niezwiązanych bezpośrednio z tematyką zajęć. Poza poznawaniem podstaw neuroetologii uczestnicy mieli możliwość nauczenia się podstaw programowania, konstruowania, twórczego rozwiązywania problemów oraz pracy w grupie.

Tablice interaktywne w dydaktyce akademickiej

Przemysław Gilski

Politechnika Gdańska

W ostatnim czasie pojawiło się wiele nowych innowacyjnych rozwiązań w sferze dydaktyki akademickiej, w szczególności powiązanych z branżą nowych technologii. Zaproponowane metody i urządzenia nie tylko usprawniają pracę nauczyciela, ale także czynią ją bardziej interaktywną, wzbogacając tym samym cały proces kształcenia. Oczywiście jakość kształcenia jest ściśle powiązana z formą dostarczania wiedzy, zarówno w naukach humanistycznych jak i naukach technicznych. Oprócz klasycznych tablic, nauczyciele korzystają z projektorów i tablic interaktywnych, których obsługa niczym nie różni się od użytkowania smartfona lub tabletu. Efekt postępującego rozwoju i wzrostu popularności podobnych rozwiązań jest zauważalny nie tylko na wyższych uczelniach, ale i w szkolnictwie podstawowym i średnim. W pracy przedstawiono przegląd wybranych rozwiązań obejmujących najnowsze i najpopularniejsze urządzenia. Omówiono wymagania sprzętowe oraz wykorzystywane technologie, m.in. rodzaj powierzchni dotykowej lub ekranu, metodę obsługi za pomocą myszki, rysików oraz gestów. Ponadto dokonano analizy obsługiwanych typów danych, obejmujących wczytywanie, przetwarzania i zapisywanie informacji w postaci tekstu, obrazu i dźwięku.

Rodzaje oraz przydatność źródeł informacji dotyczących procesów fizjologicznych w opinii studentów Biologii medycznej

Beata Grembecka

Uniwersytet Gdański

W ostatnich latach wiele uwagi poświęca się ewaluacji postaw studentów wobec procesu edukacji. Przyczyn takiego stanu rzeczy poszukuje się w ideologii szeroko rozumianego konsumpcjonizmu, docierającego również do sfery edukacji. Proces transformacji postaw i wymagań, jakie studenci stawiają wobec dobrej edukacji jest zjawiskiem obserwowanym powszechnie i o tyle ciekawym, bo często trudnym z perspektywy akceptacji oraz dostosowania do warunków szkolnictwa wyższego. Tradycyjne podejście do studiowania zakłada, że w jego toku część wiedzy i kompetencji pozyskiwana jest dzięki samodzielnemu poszukiwaniu informacji. Proces ten jak się wydaje powinien być podyktowany chęcią rozwoju swoich zainteresowań oraz szeroko rozumianym samodoskonaleniem. Niniejsza praca za cel postawiła sobie zbadanie opinii studentów, co do rodzajów oraz przydatności źródeł, z których korzystają w trakcie przygotowywania się do zajęć kursowych na I roku studiów. Anonimowym, dobrowolnym badaniem ankietowym objęto 30 studentów biorących udział w wykładzie przedmiotowym i ćwiczeniach laboratoryjnych, co stanowi około 44% wszystkich osób uczestniczących w kursie. W każdym z zadanych pytań studenci mogli zdecydować się na wybór kilku odpowiedzi. Liczbę odpowiedzi w danym pytaniu sumowano i uznawano za 100%. Studenci pytani o rodzaj źródeł, z których korzystają w trakcie przygotowywania się do zajęć najczęściej wybierali materiały udostępniane przez prowadzącego (39%) oraz polecane przez niego podręczniki (30%). W opinii studentów oba rodzaje materiałów stanowią najlepsze źródło informacji na temat procesów fizjologicznych (odpowiednio 51 i 49%). Tylko w 3% odpowiedzi studenci wskazali, że przygotowują się z materiałów, do których docierają samodzielnie. Ciekawe odpowiedzi otrzymano również w przypadku pytania dotyczącego formy materiałów, z których studenci korzystają i tak: w 44% były to dokumenty elektroniczne i strony internetowe (14%) a w 39% tradycyjny wydruk. Zapytani o treści programowe, które nastroczają im największych trudności w trakcie przygotowywania się do zajęć najczęściej (64%) wybierali terminologię fizjologiczną oraz schematy i wykresy obrazujące procesy fizjologiczne (12%). Studenci część laboratoryjną kursu traktują, jako gwarancję lepszego zrozumienia procesów fizjologicznych (70%) oraz możliwość poznania metod pomiarów procesów fizjologicznych bez znaczącego w ich opinii wkładu w ich rozumienie (23%). Rozkład ocen uzyskanych w toku zajęć w badanej grupie przedstawia się następująco: ocena niedostateczna - 4%, dostateczna - 30%, dobra - 48 % i bardzo dobra - 18%. Na podstawie przytoczonych danych rysują się dwie tendencje. Pierwsza dotyczy nastawienia studentów do pozyskiwania informacji, która odbywa się głównie poprzez korzystanie z łatwo dostępnych źródeł (materiały od

prowadzącego), mających postać dokumentów elektronicznych. Druga dotyczy samych prowadzących zajęcia, którzy jak wynika z ankiety, odpowiadają na aktualne wymagania studentów i jest to zjawisko sprzyjające procesowi efektywnego przyswajania wymaganej wiedzy i umiejętności.

Przeprowadzenie ankiety było możliwe dzięki uprzejmości pani Profesor UG, dr hab. Edyty Jurkowlaniec-Kopeć.

Interdyscyplinarność: błogosławieństwo czy przekleństwo?

Anna Guzy

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Podczas sesji posterowej chciałabym zaprezentować poster ukazujący dylematy badaczy z pogranicza nauk. Pokazać jakie trudności i jakie możliwości stoją przed nimi. Sama, jako badacz z pogranicza (językoznawstwo i psychologia) borykam się z licznymi trudnościami związanymi z niechęcią do współpracy, trudnością w uzyskaniu dofinansowań na badania czy akceptacji środowiska. Współcześnie w nauce wielokrotnie akcentuje się potrzebę interdyscyplinarnych badań, stąd niejako opór środowiska w tej materii nie powinien mieć racji bytu.

Kto pyta nie błądzi? Sztuka zadawania pytań badawczych, czyli warsztaty pisania akademickiego. Kompendium dla wykładowcy

Anna Jaroń

TRSG

Celem plakatu jest przedstawienie sposobu pracy ze studentami na seminarium licencjackim/magisterskim. Prace pisemne studentów są nie tylko odzwierciedleniem wiedzy, ale także pokazują sposób myślenia. Spójność pracy, logicznie dobrane argumenty, poprawne wnioskowanie, to elementy które zazwyczaj sprawiają studentom trudność. Rozpoczynając pracę ze studentami, warto poświęcić trochę czasu na ćwiczenia z zadawania pytań badawczych. Czym są pytania badawcze i czym różnią się od zwykłych pytań? Jak je zadawać? Dlaczego dobrze zadane pytanie pomaga odpowiednio dobrać argumenty i wyciągnąć płynące z nich wnioski? Czy pytania mogą zmieniać się w trakcie pisania pracy? Sposób poprowadzenia warsztatu pisania akademickiego dla studentów na przykładzie stawiania i radzenia sobie z pytaniami badawczymi jest tematem proponowanego plakatu.

Role społeczne nauczycieli akademickich w dobie dynamicznych zmian otoczenia społeczno-gospodarczego

Maria Kłusek

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

W dobie dynamicznych zmian społecznych i gospodarczych współczesnego świata uczelnie wyższe, szczególnie zaś nauczyciele akademicy mają do spełnienia niebagatelną rolę. Ważny jest nie tylko wysoki poziom i wartość wiedzy specjalistycznej, jaką posiadają i jak ją przekazują. Istotne jest także przekazywanie swego doświadczenia, ale co staje się szczególnie ważne przekazywanie i zakorzenienie w studentach zdolności do innowacji i twórczych zachowań. Rola nauczyciela akademickiego jest zatem ogromnym obszarem do wychowywania, motywowania i inspirowania wiedzą, światem, który kreować i zmieniać będą młodzi, wykształceni, pełni zapału ludzie. W dobie wielu pojawiających się problemów sfery nie tylko gospodarczej, ale szczególnie społecznej rola nauczycieli akademickich nabiera nowego znaczenia. Celem pracy jest zwrócenie uwagi rolę nauczyciela akademickiego nie tylko z punktu widzenia umiejętności dydaktycznych w przygotowaniu teoretycznym do rynku pracy, ale także do ról, wartości i odpowiedzialności społecznej młodych osób, biorąc pod uwagę liczne problemy w najbliższym otoczeniu, ale i problemy społeczne w sferze globalnej.

Wykorzystanie przenośnej aparatury pomiarowej w dydaktyce fizjologii człowieka

Michał Krzyżowski, Jacek Francikowski, Bartosz Baran

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Nauczanie fizjologii człowieka od dawna obarczone jest wieloma ograniczeniami, głównie aparaturowymi. Dostępne dotychczas rozwiązania były zbyt drogie, by możliwe było stworzenie odpowiedniej ilości stanowisk dla wszystkich studentów. Rozwój technologii umożliwił jednak stworzenie narzędzi, których cena nie jest dużym obciążeniem dla uczelni, a rozmiar pozwala na bezproblemowe przenoszenie stanowisk pomiędzy salami. Istnieją obecnie rozwiązania, umożliwiające zastosowanie w salach ćwiczeniowych niedostępnych dotychczas urządzeń służących do pomiarów i obserwacji. Przy stanowisku składającym się z komputera i wybranych sensorów można przeprowadzać badania takie jak: EKG, EOG, EMG, GSR, spirometria, pomiar zmian temperatury ciała, poziomu tlenu, poziomu dwutlenku węgla. Przy ich zastosowaniu, podczas kursu fizjologii człowieka możliwe jest przeprowadzanie przez studentów podstawowych pomiarów i analiz oraz prostych doświadczeń. Daje to możliwość aktywnego poznawania nauczanych zjawisk i procesów. Umożliwia także poznanie procedur pomiarowych, a także wiążących się z nimi ograniczeń i problemów. Nie bez znaczenia jest także zwiększenie atrakcyjności samych zajęć wraz podniesieniem motywacji studentów. Daje także możliwość kontaktu z urządzeniami pomiarowymi często niedostępnymi na wczesnych etapach kształcenia akademickiego.

Ściągający licealiści ściągającymi studentami – wyzwania dla dydaktyki akademickiej

Monika Łozińska

Uniwersytet Szczeciński

Ściąganie wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych jest zjawiskiem wszechobecnym i znaczącym, co zostanie zaprezentowane na podstawie wyników badań własnych. Wśród uczniów liceum ściąga aż 82%. Porównując te wyniki z dostępnymi badaniami na temat ściągania wśród studentów, które także wskazują na wysoki odsetek ściągających, można postawić pytania dotyczące wyzwań stojących przed dydaktyką akademicką w zakresie zwalczania, edukowania, ścigania i karania osób, które są nieuczciwe w czasie egzaminów, podczas pisania prac zaliczeniowych, a także prac licencjackich i magisterskich. Celem plakatu jest zaprezentowanie teoretycznych rozwiązań w tym zakresie, ale także postawienie najważniejszych pytań: Czy nauczyciel akademicki posiada jakiegokolwiek możliwości w zakresie zmiany postawy studentów, która wyraża się w przekonaniu "ściągam, bo muszę"? W jaki sposób można to zrobić? Ale także czy warto? Czy nie jest to walka z góry skazana na porażkę, gdyż są to postawy tak utrwalone przez kilkanaście lat edukacji, że ich zmiana może być niemożliwa?

Poszerzyć horyzonty – interdyscyplinarne, anglojęzyczne studia doktoranckie SET, kurs 'Efficient teaching'

Iwona Maciejowska

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Na stronach wielu uczelni można przeczytać, że celem studiów 3-go stopnia jest „przygotowanie ich uczestników do złożenia egzaminów doktorskich i przedłożenia pracy doktorskiej” lub, nieco szerzej rzecz ujmując, może to być „nabycie przez doktoranta umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej”. Wydaje się to wskazywać na raczej wąskie pojmowanie tego etapu kształcenia. W latach 2010-2015 podjęto na Uniwersytecie Jagiellońskim próbę rozszerzenia rozumienia znaczenia studiów doktoranckich. Realizowano wtedy Program SET - projekt Interdyscyplinarnych Studiów Doktoranckich "Społeczeństwo-Technologie-Środowisko" finansowany z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. „Głównym celem programu jest podniesienie jakości i umiędzynarodowienie kształcenia doktorantów oraz młodej kadry naukowej” można było przeczytać na stronie internetowej projektu (<http://www.set.uj.edu.pl/o-projekcie>). Uczestniczyło w nim 9 wydziałów, co gwarantowało zarówno zróżnicowanie słuchaczy, jak i wykładowców. Oprócz nauczycieli akademickich z UJ, zajęcia prowadzili także pracownicy zagranicznych uczelni. Trzecim wyróżniającym elementem było to, że oprócz kursów typu „Research Methods, Management and Communication”, obowiązkowe dla wszystkich uczestników programu były zajęcia zatytułowane „Efficient teaching”. Kurs przygotowania dydaktycznego prowadzony był metodą warsztatową. Z założenia jednym z jego celów było rozszerzenie horyzontów przyszłej kadry uniwersyteckiej: już nie tylko badania, ale i nauczanie, kontekst nie tylko własnego kierunku, ale i innych obszarów kształcenia, perspektywa nie tylko polska, ale i europejska. Uczestnicy prowadzili tzw. reflective diaries, w których opisywali swoje obserwacje, wnioski, przemyślenia postanowienia z cotygodniowych zajęć. Jednym z warunków zaliczenia było m.in. przygotowanie narzędzia oceny studentów (jako najtrudniejszego elementu pracy dydaktycznej) zrecenzowanego przez innego pracownika danego instytutu.

Doktorant czyli nauczyciel akademicki?

Magdalena Mazur

Uniwersytet Szczeciński

Celem plakatu jest zaprezentowanie rozważań dotyczących doktoranta, jako „nauczyciela akademickiego” (zapis w cudzysłowie jest celowy, ponieważ zgodnie z definicją: osoba zatrudniona w szkole wyższej na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym, wykształcona w określonej dziedzinie naukowej doktorant/ka nauczycielem akademickim nie jest). Niezależnie od dziedziny, w której tworzy się dysertację doktorską zgodnie z Ustawą o Szkolnictwie Wyższym "uczestnicy studiów doktoranckich prowadzonych w uczelni mają obowiązek odbywania praktyk zawodowych w formie prowadzenia zajęć dydaktycznych lub uczestniczenia w ich prowadzeniu. Maksymalny wymiar zajęć dydaktycznych prowadzonych przez doktorantów nie może przekraczać dziewięćdziesięciu godzin rocznie". W związku z tym doktoranci zobligowani są do prowadzenia (lub współprowadzenia) ćwiczeń ze studentami pierwszego i/lub drugiego stopnia, a w konsekwencji przeprowadzania kolokwiów i zaliczeń oraz wpisywania ocen do indeksów. Zdarza się, że otrzymuje się przydział prowadzenia zajęć nawet kilka dni przed ich rozpoczęciem, co może wpływać negatywnie na ich jakość, jak również otrzymuje się do prowadzenia zajęcia, które nie są związane z zainteresowaniami badawczymi doktoranta/ki. Ponadto przejście - z roli studenta studiów trzeciego stopnia do roli prowadzącego zajęcia z grupą dorosłych ludzi - czasem nawet bez stosownego przygotowania, skłania do refleksji nad doktorantem/ką jako osobą pełniącą w ramach praktyk rolę nauczyciela akademickiego.

Laboratoria kierunkowe jako ważny element edukacji studentów studiów technicznych

Aleksandra Mielewczyk-Gryń

Politechnika Gdańska

Laboratoria z przedmiotów kierunkowych są prowadzone w ramach toku studiów zarówno na poziomie pierwszego jak i drugiego stopnia. Proces tworzenia programów takich laboratoriów jest wielostopniowy, składają się na niego między innymi: analiza całościowego planu studiów, analiza dostępnego sprzętu laboratoryjnego, analiza przydatności nabytych przez studentów umiejętności oraz dostosowanie programu zajęć do ram czasowych. Z punktu widzenia studentów laboratoria kierunkowe stanowią pierwszą styczność ze sprzętem laboratoryjnym, którego znajomość może być dla nich niezbędna w przyszłej pracy zawodowej. W trakcie prezentacji zostanie omówiony proces tworzenia programów laboratoriów z takich przedmiotów jak: nanostruktury i materiały funkcjonalne, fizyka materiałów czy krytalografia. Przedstawione zostaną problemy zarówno organizacyjne jak i metodologiczne wynikłe ze specyfiki takich zajęć.

Wykorzystanie platformy e-nauczanie w realizacji projektów grupowych dla studentów inżynierii biomedycznej Politechniki Gdańskiej

Brygida Mielewska, Tomasz Neumann

Politechnika Gdańska

Projekt grupowy dla studentów studiów II stopnia na kierunku Inżynieria Biomedyczna realizowany jest równolegle dla specjalności: Chemia, Fizyka, Elektronika, Informatyka w Medycynie. Poza aspektem merytorycznym, pełni on również jeszcze takie cele, jak: przygotowanie studentów do przyszłej pracy i rozwiązywania problemów w grupie, pokazanie technik organizacji pracy i czasu w projekcie, nauczenie terminowego wywiązywania się z zobowiązań wynikających z ustalonego harmonogramu, uświadomienie odpowiedzialności poszczególnych członków zespołu za wykonanie zadania. Na specjalności Fizyka w Medycynie projekty grupowe z obszaru biofizyki, medycyny nuklearnej oraz ochrony radiologicznej realizowane są w zespołach 3-5 osobowych. Realizację poszczególnych projektów wspiera utworzony do tego celu kurs na platformie enauczanie.pg.gda.pl/moodle. Każdorazowo procedura obejmuje: spotkanie organizacyjne (harmonogram, nakreślenie charakteru prac w projekcie, system oceniania postępów prac oraz wkładu pracy członków grupy), opracowanie przez grupę zagadnień, zgodnie z ustalonym podziałem obowiązków, terminowe opracowanie dokumentacji projektu, przeprowadzenie badań, przygotowanie raportu w formie plakatu informacyjnego. Narzędzie zdalne w postaci kursu samodzielnie prowadzonego przez studentów na platformie moodle jest bardzo pomocne. Dla potrzeb komunikacji przydatne są fora, wiki, głosowania, ankiety. Główna zawartość merytoryczna projektu publikowana jest samodzielnie przez studentów w postaci: plików pdf, odnośników (zwłaszcza w części wstępnej projektu-badań literaturowych bądź przeglądu oprogramowania), prezentacji ppt, lekcji lub pakietów SCORM (w części zasadniczej -prezentacja wyników), quizów, ankiet (w części weryfikacji treści i ewaluacji). Zdaniem autorów, wykorzystanie e-narzędzi zapewnia współdziałanie osób w sytuacji ograniczonej synchronizacji zajęć. Dla studentów i promotorów projektów jest to wyzwanie, wnoszące sporo także do własnego rozwoju osobistego.

Wpływ wprowadzania formy dyskusji podczas wykładów na rozwój coraz bardziej pożądaných na rynku pracy kompetencji miękkich

Klaudia Milewska, Olga Rodzik, Małgorzata Bohdanowicz, Sylwia Zielińska

Uniwersytet Gdański

Przyjęto się, że wykład jest jedną z prostszych metod nauczania w szkolnictwie wyższym. Słuchacze pełnią podczas niego rolę raczej biernego odbiorcy i zależnie od treści wykładu, mogą nie mieć żadnego wcześniejszego przygotowania w zakresie zagadnień, jakich dotyczy wykład. Coraz częściej na klasycznych wykładach, które stanowią podstawową metodę nauczania na wyższych uczelniach, zaczyna stosować się formę dyskusji dotyczącej ustalonego wcześniej zagadnienia. Taki wykład polega zwykle na podziale wszystkich studentów na mniejsze grupy, w których każda zawiera przedstawicieli jednego stanowiska, którzy następnie dyskutują na przygotowany temat. Przedstawiając swoje argumenty oraz przygotowując się do zajęć, studenci uczą się kompetencji miękkich, które są coraz częściej pożądane na rynku pracy. Dotychczas efekty kształcenia dla poszczególnych dziedzin na uczelniach wyższych były nie do końca jasne a zatem wymagały one dookreślenia. Zmiana rozporządzenia MNiSW o standardach kształcenia i związana z nim likwidacja określanych centralnie ramowych treści kształcenia, a także wprowadzenie w to miejsce nowej metody budowy programów studiów, wymaga również wprowadzenia metod kształcenia prowadzących do rozwoju kompetencji miękkich. Dziś edukacji przypisujemy trzy funkcje: adaptacyjną, emancypacyjną i krytyczną. Funkcje te zostały przypisane odpowiednio dla każdego z kierunków oddzielnie. Wydaje się, że dotychczasowe metody nauczania na uczelniach wyższych nie umożliwiały rozwoju kompetencji miękkich u studentów. Stąd konieczne wydaje się wprowadzanie metod polegających na podziale studentów na grupy i stawianie zadań do wykonania co wymagać będzie ustalenia zakresu pracy dla każdego z członków grupy, samodzielnego wykonania zadania przydzielonego w obrębie grupy oraz przedstawienie wykonanej pracy grupie, przyjęcia krytyki pozostałych członków i ustosunkowania się do niej, wspólnego stanowiska i w konsekwencji działania jako zgrana grupa.

Edukacyjna misja uniwersytetu w społecznościach lokalnych na przykładzie mini ogrodu botanicznego Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Teresa Nowak

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Jedną z najbardziej efektywnych form edukacji jest praktyczne wykorzystanie wiedzy poprzez bezpośrednie zaangażowanie osób edukowanych z różnych grup wiekowych jak np. uczestnictwo w ćwiczeniach, konwersatoriach czy pokazach. Nauki biologiczne mają szczególnie dużo do zaoferowania w związku z tym, że środowisko przyrodnicze dotyczy każdego z nas. Wiedza, którą udaje się przekazać w tej dziedzinie, może w znaczący sposób wpłynąć na poprawę świadomości społeczeństwa i bardziej zrównoważone korzystanie z tegoż środowiska. Jednym z istotnych miejsc, gdzie możliwe jest zapoznawanie dużej grupy osób z problematyką przyrodniczą są ogrody botaniczne. W odpowiedzi na zapotrzebowanie tego typu obiektu w pobliżu ośrodka naukowo-dydaktycznego, powstaje mini OGRÓD BOTANICZNY Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Na terenach wokół dwóch budynków wydziału zaprojektowano kolekcje, które będą użyteczne zarówno dla studentów WBiOŚ, uczniów odwiedzających wydział jak również dla mieszkańców regionu. Miejsca te zaaranżowano na kształt ogrodów botanicznych z różnymi mini działkami (systematyka roślin, kolekcja dendrologiczna, rośliny lecznicze, przyprawowe, miododajne, specyficzne zbiorowiska roślinne, kompozycje ozdobne), ale są ogólnodostępne, a więc stanowią jednocześnie specyficzne tereny zielone w centrum miasta. Już po pierwszym sezonie wegetacyjnym odnotowano zainteresowanie ogrodem społeczności lokalnej, co upewniło organizatorów w celowości przedsięwzięcia jak również zainspirowało do rozwijania oferty edukacyjnej.

Matematyczne quizy mobilne

Monika Potyrała, Gertruda Gwóźdź-Łukawska

Politechnika Łódzka

Na plakacie widoczny będzie kod QR wraz z elementami opisu i wpisanymi kolejnymi kodami QR. Kody te przekierują do quizów mobilnych pokazujących jak szybko sprawdzić poziom wiedzy studentów (np. na koniec wykładu) lub jak wykorzystać mobilne aplety do zwiększenia uwagi na zajęciach z matematyki (i nie tylko). Pod największym kodem ukryty będzie quiz - zabawa dla uczestników konferencji. Wszystkie testy przygotowane będą za pomocą MobileQuiz2, powstałego na Uniwersytecie w Mannheim, specjalnie (przy naszej współpracy) przystosowanego do tworzenia matematycznych quizów mobilnych (profesjonalny wygląd symboli matematycznych, możliwość zamieszczania „lekkich apletów”).

Eksperyment biologiczny w dydaktyce akademickiej

Olga Rodzik, Małgorzata Bohdanowicz, Sylwia Zielińska, Klaudia Milewska

Uniwersytet Gdański

Eksperyment jest filarem rozwoju nauk biologicznych. Pozwala na weryfikację hipotez, poznanie prawidłowości rządzących układami biologicznymi, a co za tym idzie - zdobywanie nowej wiedzy. W dydaktyce akademickiej, zwłaszcza na kierunkach biologicznych, eksperymenty są nieodłącznym elementem procesu edukacji. Prawidłowo przeprowadzony eksperyment oprócz pełnienia oczywistej funkcji poznawczej - jest źródłem wiedzy, pogładową ilustracją omawianych na zajęciach pojęć i procesów - służy także utrwaleniu znajomości poznanych metod badawczych, kształtuje umiejętność wnikliwej obserwacji i wyciągania wniosków. Niezwykle ważną funkcją tak prowadzonych zajęć jest umożliwienie trwałego zapamiętywania treści, dzięki zaangażowaniu wielu kanałów percepcji. Jest to nauka w sposób polisensoryczny - czyli nauka najbardziej efektywna. Poparty wstępem teoretycznym eksperyment, którego wyniki zostają podsumowane i omówione na koniec zajęć, pozwala na przyswajanie wiedzy w sposób kontekstualny, co poprawia skuteczność jej zapamiętania. Dydaktyczna wartość prowadzonego eksperymentu jest zachowana tylko wtedy, jeśli student wie, co robi, rozumie stosowane przez siebie metody, zna założenia eksperymentu i potrafi sformułować hipotezę badawczą. Nie bez znaczenia jest również precyzja i dokładne wykonywanie poszczególnych etapów doświadczenia - ucą organizacji i planowania pracy. Najważniejsze umiejętności kształtowane podczas zajęć eksperymentalnych to jednak zdolność poczynienia obserwacji, zinterpretowania ich i wyprowadzenia wniosków. Dzięki wypracowaniu tych umiejętności lepiej zrozumiałe stają się procesy omawiane na zajęciach, dochodzi także do rozwoju analitycznego myślenia, tak przydatnego w wielu dziedzinach życia.

Uczelniany savoir vivre – dyskusje o sprawach (nie)oczywistych

Katarzyna Słania, Dagmara Dobosz

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Uczelnia jest miejscem, gdzie obowiązują pewne szczególne reguły zachowań związane z wielowiekową tradycją uniwersytecką. Przynależność do społeczności akademickiej jest wielkim wyróżnieniem, wymagającym od każdego jej członka odpowiedniej kultury osobistej, a także właściwych postaw oraz zachowania. Okres spędzony na uczelni powinien przygotować młodych ludzi do pracy zawodowej, jednak nie tylko pod względem wiedzy, ale także etykiety, która okaże się pomocna w późniejszych kontaktach np. z potencjalnym pracodawcą, w różnych sytuacjach oficjalnych i towarzyskich. Współcześnie istnieje silna potrzeba kształtowania określonych wzorców i postaw etyczno - moralnych oraz właściwych zachowań kulturalnych wśród studentów. Świadczą o tym liczne działania podejmowane przez uczelnie np. Politechnika Świętokrzyska wprowadziła nowy (obowiązkowy) przedmiot - akademickie dobre wychowanie, wykłady na temat dobrych obyczajów prowadzi Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie, wykład dla studentów pierwszego roku podczas dni adaptacyjnych na Uniwersytecie Śląskim również obejmuje te treści, studencki video-poradnik dobrych manier przygotował Samorząd Studentów Politechniki Lubelskiej, na stronie Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu zamieszczono obszerny materiał, które wiążą się z dobrym wychowaniem, a zakładka „Akademicki savoir-vivre” znajduje się na większości uczelnianych stron www. Obecnie zauważyć można upadek dobrych obyczajów także wśród części kadry naukowej. Z badań nad wizerunkiem nauczycieli akademickich wynika, że dobre wychowanie i kultura osobista znajdują się w czołówce cech pożądanых przez studentów (u wykładowców) oraz zanikających wśród pokolenia młodych doktorów, asystentów i doktorantów (Rębisz, Polański 2013, Żukowska 2012, Zalewska 2010). Tymczasem kontakty oparte na zasadach savoir-vivre pomagają budować właściwą więź osobową pomiędzy nauczającym i nauczonym. Pozwalają na wypełnienie dwóch ról, jakie pełni uczoney: nauczyciela, który przekazuje wiedzę i rozwija umiejętności oraz wychowawcy, kształtującego postawy, tj. dyspozycje do działań kierowanych wartościami. A prawidłowe postawy można kształtować jedynie poprzez dawanie dobrego przykładu, nie tylko w ramach relacji nauczyciel-student ale także wyrażonej w stosunku do współpracowników i instytucji zatrudniającej.

Aktywizacja studentów do pracy z młodzieżą szkolną

Bogumiła Strzelecka, Beata Bochentyn, Leszek Wicikowski,
Aleksandra Mielewczyk-Gryń

Politechnika Gdańska

Od przeszło dekady studenci Wydziału Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej aktywnie uczestniczą w zajęciach organizowanych dla uczniów, zarówno w ramach prac studenckich kół naukowych jak i indywidualnych projektów koordynowanych przez nauczycieli akademickich. Od 2003 roku Wydział bierze aktywny udział w organizacji festiwalu nauki (2003-2015 Bałtycki Festiwal Nauki, w roku bieżącym Pomorski Festiwal Nauki). Jednocześnie od roku 2004 organizowane są wyjazdy studentów do szkół, które pozwoliły na późniejszą realizację projektów „Za rękę z Einsteinem” (2006-2007) i „Za rękę z Einsteinem 2” (2008-2011). Ponadto rok rocznie organizowane są zajęcia w ramach akcji „Ferie z fizyką”. Na przestrzeni lat współpraca ta zaowocowała znaczącym zainteresowaniem absolwentów szkół ponadgimnazjalnych technicznymi kierunkami studiów. Ponadto Wydział organizuje wykłady oraz laboratoria, dla tzw. szkół patronackich, do których prowadzenia zachęca się studentów studiów trzeciego stopnia. Wydział również współpracuje z organami samorządowymi w organizacji zajęć edukacyjnych (np. spotkań akademickich w ramach programu „Zdolni z Pomorza”).

Coachingowy styl komunikowania się ze studentami a efektywność ich pracy

Wioletta Suszek-Masłowska

Akademia Morska w Gdyni

Coraz częściej obserwuje się przeniesienie, potwierdzonych już sukcesami doświadczeń biznesu w zakresie stosowania coachingu, na grunt uczelni wyższych, świadczących usługi w obszarze kształcenia akademickiego. W obszarze tym coaching otwiera nowe możliwości zarówno w zakresie efektywnej komunikacji w relacji nauczyciel akademicki - student, jak i zarządzania rozwojem osobistym kadry naukowo - dydaktycznej oraz kształtowania relacji obsługa administracyjna - student. Celem prezentacji plakatowej jest przybliżenie możliwości zastosowania metody coachingu w relacji nauczyciel akademicki - student oraz wymiernych korzyści formułowanych przez uczestników realizowanego na WPiT AMG projektu ACADEMIC COACHING CENTER. Przykłady zastosowania coachingu jako efektywnej metody pracy indywidualnej i zespołowej ze studentami podczas seminariów dyplomowych oraz wyniki badań własnych wzbogacają teoretyczne ujęcie tytułowej problematyki. Wyniki te wskazują, że zarówno kadra dydaktyczna jak i sami studenci dostrzegają wymierne korzyści stosowania coachingu w realiach akademickich.

B-learning w zajęciach dydaktycznych – konfrontacja z opinią studentów

Łukasz Wojtyła, Małgorzata Adamiec, Mateusz Wojcieszak,
Ewa Sobieszczuk-Nowicka, Eliza Rybska

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

We współczesnym świecie technologia informacyjna coraz odważniej wprowadzana jest do niemal każdej dziedziny naszego życia. Przyzwyczajamy się do prostoty i wygody rozwiązań, które usprawniają nasze codzienne funkcjonowanie. Nowe technologie wkraczają również w obszar kształcenia, gdzie wykorzystywane są m.in. w formach kształcenia zdalnego (e-learning) lub komplementarnego (b-learning). W ofercie dydaktycznej uczelni wyższych coraz częściej pojawiają się przedmioty i kursy prowadzone z wykorzystaniem metod nauki na odległość. Wydział Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oferuje studentom kilka modułów prowadzonych z wykorzystaniem platformy e-learningowej. Wśród uczestników przedmiotu „Rośliny lecznicze i trujące” z grupy przedmiotów do wyboru, adresowanego do studentów II i III roku I stopnia studiów wszystkich kierunków realizowanych na Wydziale Biologii, przeprowadzona została ankieta dotycząca opinii studentów do wprowadzania elementów e-learningu na studiach stacjonarnych. Zdecydowana większość respondentów wypowiedziała się pozytywnie na temat włączenia elementów e-learningowych do prowadzonych zajęć, możliwości korzystania z materiałów dodatkowych udostępnionych na platformie oraz zastosowanego sposobu oceniania w oparciu o realizowane poprzez platformę zadania i sprawdziany. Pojawiły się również uwagi krytyczne. Dotyczyły one głównie zwiększonego, w porównaniu z tradycyjnym wykładem, nakładu pracy własnej w trakcie realizacji zadań na platformie oraz ograniczenia bezpośredniego i osobistego kontaktu z prowadzącym. Wydaje się zatem uzasadnionym korzystanie z platform e-learningowych, jednak powinno ono być przemyślane oraz z założenia powinno wzbogacać, a nie zastępować tradycyjne formy prowadzenia zajęć.

Rozwijanie umiejętności cyfrowych studentów filologii angielskiej Uniwersytetu Gdańskiego

Renata Zander-Lewandowska

Uniwersytet Gdański

Plakat dotyczy rozwijania umiejętności cyfrowych studentów filologii angielskiej w ramach zajęć z Technologii informacyjnej w dydaktyce na studiach magisterskich. W pierwszej kolejności wyjaśniona zostaje potrzeba rozwijania umiejętności cyfrowych w XXI wieku, u studentów, a zarazem przyszłych nauczycieli. Następnie zaprezentowane są założenia kursu i podstawowe narzędzia sieci 2.0, z których korzystają studenci w ramach zajęć i projektów. Ponadto podane są przykłady konkretnych projektów studenckich, które powstały w trakcie zajęć. Wreszcie w podsumowaniu zaprezentowana jest lista korzyści i wyzwań napotkanych w trakcie realizacji kursu, oraz plany na przyszłość.

Sprawozdanie z ćwiczeń laboratoryjnych – prezentacja nabytej wiedzy i wykazanie zrozumienia tematu

Sylwia Zielińska, Klaudia Milewska, Olga Rodzik, Małgorzata Bohdanowicz

Uniwersytet Gdański

Sprawozdanie z ćwiczeń laboratoryjnych jest najczęściej, krótką formą przedstawienia tego, co zostało zrobione w trakcie zajęć. Jego celem jest przede wszystkim zaprezentowanie przez studenta w krótki i przejrzysty sposób tego, co wykonał w trakcie ćwiczeń laboratoryjnych. Sprawozdanie powinno być pisane pełnymi zdaniami o prostej konstrukcji, co wskazuje na zrozumienie zagadnienia. Raport z zajęć powinien być zrozumiały nie tylko dla innych studentów i prowadzącego, ale również dla osoby niebiorącej udziału w zajęciach. Sprawozdanie bardzo często składa się z określonych elementów takich jak: tytuł i cel ćwiczenia, wstęp teoretyczny, opis przebiegu ćwiczenia, obserwacje, wyniki i wnioski. Tego typu podział pozwala na jednoznaczne przyporządkowanie określonych elementów ćwiczenia do odpowiedniej grupy. Jednak studenci bardzo często, szczególnie na pierwszych ćwiczeniach z cyklu, nie potrafią zakwalifikować tego, co wiedzą, robią i ostatecznie obserwują do odpowiedniej grupy. Często są chaotyczni. Piszą długie, skomplikowane i niejasne zdania, które nie niosą ze sobą żadnej wartości merytorycznej. Jednak z każdymi kolejnymi ćwiczeniami i trafnie wskazanymi błędami w przygotowanym sprawozdaniu, widać postępy. Studenci nabywają umiejętność prostego i zrozumiałego przekazania nabytej wiedzy. Ich wiedza została usystematyzowana, co wiąże się ze zrozumieniem danego zagadnienia. W sprawozdaniu, wykonane czynności powinny zostać uzupełnione nabytą wiedzą. Wymusza to na studencie zastanowienie się nad tematem oraz ponowne prześledzenie przebiegu ćwiczeń. Pozwala na zestawienie wiedzy teoretycznej z praktyczną. Sprawozdanie z ćwiczeń laboratoryjnych powinno być powszechnie stosowane, jako element oceny studenta. Pozwala na usystematyzowanie nabytej wiedzy, zarówno tej teoretycznej, jak i praktycznej. Stanowi namacalny dowód na zrozumienie tematu.

IV Ogólnopolska Konferencja
Dydaktyki Akademickiej
Ideatorium

www.ideatorium.ug.edu.pl